

Základní škola a Mateřská škola Nová Říše
příspěvková organizace

Březinova 193, 58865 Nová Říše ☎ tel.: 567 318 134

Základní škola a Mateřská škola Nová Říše, příspěvková organizace	
<u>ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ</u>	
<u>„Společně tvoříme svět“</u>	
Č.j	ZŠ a MŠ N. Ř. 240/2026
Vypracovala:	Bc. Ilona Gregorová, DiS., zástupce ředitele pro MŠ
Schválil:	Mgr. Vojtěch Vrána, ředitel školy
Spisový znak:	1.1.3
Skartační znak:	A 10 č. 193
Pedagogická rada projednala dne:	28.8.2026
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	28.8.2026
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2026
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu	

.....
Mgr. Vojtěch Vrána
Ředitel školy

Základní škola a Mateřská škola Nová Říše, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Společně tvoříme svět“

Platnost od: **28. 8. 2026**

Účinnost od: **1. 9. 2026**

Nová Říše 2026

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	5
2.	CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY	6
2.1.	Lokalita školy	6
2.2.	Charakteristika a specifika budovy	6
2.3.	Nejvyšší povolený počet dětí.....	7
2.4.	Specifika jednotlivých tříd.....	7
3.	PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY	7
3.1.	Vedení mateřské školy.....	7
3.2.	Učitel jako průvodce dítěte ve vzdělávání	8
3.3.	Asistent pedagoga jako součást pedagogického týmu	9
3.4.	Profesní rozvoj pedagogických pracovníků	9
4.	PODMÍNKY PRO REALIZACI PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	10
4.1.	Psychosociální podmínky	10
4.2.	Spolupráce se zákonnými zástupci	11
4.3.	Organizace	12
4.4.	Životospráva	13
4.5.	Věcné podmínky	14
5.	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	15
5.1.	Vize a cíle vzdělávacího programu.....	15
5.2.	Zaměření mateřské školy	17
5.3.	Návaznost předškolního a základního vzdělávání	17
5.4.	Vzdělávací strategie.....	18
5.5.	Pedagogické diagnostikování.....	23
5.6.	Individualizace vzdělávání	25
6.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	27
6.1.	Pojetí vzdělávacího obsahu	27
6.2.	Jak pracujeme se vzdělávacím obsahem na úrovni třídy	27
6.3.	Integrované bloky.....	28
6.3.1.	JÁ MEZI NÁMI	28
6.3.2.	ŽIVOT V PROMĚNÁCH	30
6.3.3.	PŘÍBĚHY, KTERÉ NÁS SPOJUJÍ.....	33
		33
6.3.4.	SVĚT ZA NAŠIMI DVEŘMI	35
6.4.	Další projekty a programy	38
7.	PLÁN AUTOEVALUACE	39

7.1.	Oblasti, cíle a systém autoevaluace	39
7.2.	Reflexe vzdělávacího obsahu na úrovni třídy	43
7.3.	Reflexe klíčových kompetencí a základních gramotností	43
7.4.	Sebereflexe a profesní učení pedagogů	44
7.5.	Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery.....	44
7.6.	Odpovědnost za autoevaluaci	44
7.7.	Využití výsledků autoevaluace.....	45

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Společně tvoříme svět“

Název školy:

Základní škola a Mateřská škola Nová Říše, příspěvková organizace

Sídlo školy:

Březinova 275, 588 65 Nová Říše

Kontakt:

telefon: 567 318 135

e-mail: skolka@zsnovarise.cz

webové stránky: www.zsnovarise.cz

Ředitel školy:

Mgr. Vojtěch Vrána

Osoba zodpovědná za tvorbu ŠVP:

Bc. Ilona Gregorová, DiS., zástupce ředitele pro mateřskou školu

ŠVP byl zpracován ve spolupráci s pedagogickými pracovníky mateřské školy.

Zřizovatel:

Obec Nová Říše

Náměstí 40, 588 65 Nová Říše

Číslo jednací:

.....

Platnost dokumentu od: 28. 8. 2026

Účinnost dokumentu od: 1. 9. 2026

V Nové Říši dne 28. 8. 2026

Mgr. Vojtěch Vrána

ředitel školy

podpis: razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Motto mateřské školy

„Věci, které dítě vidí, si nejen pamatuje. Utváří část jeho duše.“

Maria Montessori

Naše mateřská škola vnímá dítě jako jedinečnou a aktivní osobnost, která přirozeně poznává svět prostřednictvím vlastních prožitků, vztahů, hry, objevování a zkušeností. Dítě svět kolem sebe nejen pozoruje a učí se z něj, ale také do něj vstupuje se svými nápady, otázkami, schopnostmi a jedinečností a postupně jej spoluutváří.

Chceme být mateřskou školou, ve které se děti cítí bezpečně, přijímaně a respektovaně, mohou být samy sebou a mají dostatek prostoru pro samostatnost, vlastní iniciativu, tvořivost a objevování. Vytváříme prostředí bohaté na skutečné prožitky, vztahy a příležitosti k poznávání, ve kterém se děti učí od sebe navzájem, od dospělých i od světa kolem sebe.

Blízkost přírody a prostředí, ve kterém děti žijí, nám umožňuje přenášet vzdělávání také mimo budovu mateřské školy. Podporujeme děti v tom, aby se dívaly kolem sebe, naslouchaly, ptaly se, přemýšlely, zkoumaly, tvořily, hledaly vlastní řešení a získávaly odvahu ukázat, co již dokážou. Vedeme je k samostatnosti, spolupráci, odpovědnosti a respektu k sobě, druhým lidem, přírodě i prostředí, jehož jsou součástí.

Usilujeme o to, aby čas prožitý v mateřské škole přinášel dětem radost, pocit sounáležitosti, nové zkušenosti a chuť dále poznávat svět a vytvářel dobré základy pro jejich další život a vzdělávání.

2.1. Lokalita školy

Mateřská škola se nachází v klidné části obce Nová Říše a je obklopena zelení. Poloha školy umožňuje využívat při vzdělávání nejen školní zahradu, ale také blízké i vzdálenější okolí obce. V dostupné vzdálenosti se nacházejí různorodá přírodní prostředí, zejména louky, pole a lesy, která poskytují dětem příležitosti k přímému pozorování, objevování, pohybu a získávání zkušeností v přirozeném prostředí.

2.2. Charakteristika a specifika budovy

Mateřská škola sídlí v prostorné samostatné budově, která byla rekonstruována v roce 2003. V nadstavbě budovy se nachází 11 bytů. Součástí budovy je školní kuchyně a jídelna, která zajišťuje stravování také pro žáky a zaměstnance základní školy.

K mateřské škole náleží prostorná oplocená školní zahrada vybavená herními a pohybovými prvky, dvěma pískovišti a zahradním domkem pro uložení pomůcek a vybavení využívaného při pobytu venku. Prostor zahrady vytváří podmínky pro spontánní hru, pohyb, tvořivé činnosti i poznávání přírody.

2.3. Nejvyšší povolený počet dětí

Nejvyšší povolený počet dětí v mateřské škole je 75 dětí. Mateřská škola je organizována jako trojtřídní, kapacita každé třídy je 25 dětí.

2.4. Specifika jednotlivých tříd

Mateřská škola má tři věkově smíšené třídy:

- 1. třída – Sluníčka
- 2. třída – Kytíčky
- 3. třída – Motýlci

Všechny třídy jsou věkově heterogenní. Věkově smíšené složení dětských kolektivů vytváří přirozené podmínky pro sociální učení, vzájemnou pomoc, spolupráci, toleranci a respekt k individuálním potřebám a možnostem druhých. Mladší děti získávají zkušenosti pozorováním a nápodobou starších, starší děti mají příležitost pomáhat mladším, přijímat přiměřenou odpovědnost a upevňovat již získané dovednosti.

Třídy Sluníčka a Kytíčky se nacházejí v přízemí budovy mateřské školy, třída Motýlci v prvním patře.

Všechny třídy jsou prostorné, světlé a dobře větratelné. Každá třída disponuje kapacitně odpovídajícím sociálním zařízením a účelně zařízenou šatnou. Prostor jednotlivých tříd je členěn na herní část s kobercem a část se stoly, které děti využívají při stravování, hrách, tvořivých a dalších vzdělávacích činnostech. Herní část je po obědě využívána také k odpočinku dětí.

3. PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY

Pedagogický tým mateřské školy tvoří zástupce ředitele pro mateřskou školu, pět učitelů mateřské školy a jeden asistent pedagoga. Mateřská škola je součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Nová Říše, příspěvková organizace, který řídí ředitel školy.

Pedagogický tým spolupracuje s provozními zaměstnanci mateřské školy, pracovníky školní jídelny a ostatními zaměstnanci organizace. Společným cílem je vytvářet bezpečné, respektující a podnětné prostředí pro děti a naplňovat vizi mateřské školy vyjádřenou v ŠVP „Společně tvoříme svět“.

3.1. Vedení mateřské školy

Za řízení školy odpovídá ředitel Základní školy a Mateřské školy Nová Říše. Na řízení mateřské školy se v rámci stanovených kompetencí podílí zástupce ředitele pro mateřskou školu, který zajišťuje její každodenní pedagogické a organizační vedení a ve spolupráci s ředitelem školy se podílí na jejím dalším směřování a rozvoji.

Vedení školy vytváří podmínky pro naplňování společné vize mateřské školy. Podporuje týmovou spolupráci, otevřenou komunikaci, vzájemný respekt a sdílenou odpovědnost za

kvalitu vzdělávání. Pedagogičtí pracovníci mají prostor zapojovat se do plánování, hodnocení a dalšího rozvoje mateřské školy.

Důležitou součástí vedení je péče o příznivé klima a kulturu školy založené na důvěře, respektu, spolupráci a prosociálních vztazích. Principy respektujícího přístupu, které uplatňujeme ve vztahu k dětem, se promítají také do vztahů mezi zaměstnanci, rodinami a dalšími partnery školy.

Vedení školy podporuje profesní růst pedagogických pracovníků, vzájemné učení, sdílení zkušeností a sebereflexi. Začínajícím pedagogům je poskytována podpora při jejich začleňování do týmu, seznamování s kulturou školy, pojetím vzdělávání a způsobem plánování.

Práce školy a pedagogického týmu je průběžně reflektována a vyhodnocována. Výsledky autoevaluace a získaná zpětná vazba jsou využívány při plánování dalšího rozvoje mateřské školy.

3.2. Učitel jako průvodce dítěte ve vzdělávání

V pojetí ŠVP „Společně tvoříme svět“ je učitel průvodcem dítěte na jeho cestě poznávání. Vytváří bezpečné, podnětné a respektující prostředí, ve kterém může každé dítě rozvíjet svou jedinečnost, získávat vlastní zkušenosti, učit se od druhých i od světa kolem sebe a současně tento společný svět svými nápady, zkušenostmi a jednáním obohacovat.

Učitel vnímá dítě jako aktivního účastníka vzdělávání. Naslouchá jeho otázkám, názorům a nápadům, všímá si jeho zájmů a podnětů a využívá je při plánování vzdělávání. Děti přiměřeně jejich věku a možnostem zapojuje do rozhodování a plánování toho, co se jich týká. Umožňuje jim volit si činnosti, respektuje jejich individuální tempo a vytváří prostor pro samostatnost, vlastní iniciativu a odpovědnost.

Rozmanitost dětí přijímá jako přirozenou součást společného vzdělávání. Respektuje jejich individuální potřeby, možnosti, zkušenosti a odlišné tempo vývoje. Vědomě pracuje se svými postoji a usiluje o pedagogické působení nezatížené předsudky a stereotypy.

Prostřednictvím průběžného pedagogického diagnostikování poznává jednotlivé děti, sleduje a zaznamenává jejich pokroky a získané poznatky využívá při plánování, individualizaci vzdělávání a poskytování podpory. Zaměřuje se na silné stránky dítěte, jeho pokrok a další možnosti rozvoje.

Učitel využívá formativní přístup a poskytuje dítěti srozumitelnou zpětnou vazbu. Postupně je vede k uvědomování si vlastního učení a pokroku a vytváří příležitosti pro vzájemné oceňování a učení mezi dětmi.

Vzdělávání staví především na hře, přímém prožitku, zkušenosti, pozorování, objevování, experimentování, tvořivosti, spolupráci a řešení skutečných situací. Podporuje děti, aby se ptaly, hledaly, zkoušely, objevovaly souvislosti, sdílely své zkušenosti a hledaly vlastní řešení. Chybu přijímá jako přirozenou součást procesu učení.

Čtyři flexibilní integrované bloky ŠVP představují rámec, ve kterém učitel společně s dětmi rozvíjí témata vycházející z jejich hry, otázek, zážitků, potřeb, aktuálního dění a prostředí, ve kterém žijí.

Učitel svým jednáním přispívá k vytváření prostředí založeného na důvěře, respektu, ohleduplnosti, spolupráci a vzájemné pomoci a je dětem přirozeným vzorem lidskosti. Spolupracuje s ostatními členy pedagogického týmu, rodinou dítěte a podle potřeby s dalšími odborníky.

3.3. Asistent pedagoga jako součást pedagogického týmu

Asistent pedagoga je přirozenou součástí pedagogického týmu mateřské školy. Ve spolupráci s učitelem se podílí na vytváření bezpečného, respektujícího a podnětného prostředí, ve kterém má každé dítě možnost zapojovat se do společného života třídy podle svých individuálních potřeb a možností.

Asistent pracuje v součinnosti s učitelem a na základě jeho pedagogického vedení. Spolupodílí se na plánování, realizaci a reflexi vzdělávání. Poskytovaná podpora směřuje k co největší možné samostatnosti dítěte, jeho aktivnímu zapojení a přirozenému začlenění do dětského kolektivu.

Při práci s dětmi uplatňuje respektující přístup, všímá si jejich potřeb a podporuje vzájemnou pomoc, spolupráci a dobré vztahy. Svým jednáním přispívá k příznivému klimatu mateřské školy a je dětem vzorem respektu, ohleduplnosti a lidskosti.

Asistent průběžně reflektuje svoji práci, sdílí s učiteli své postřehy a zkušenosti a společně s nimi hledá vhodné způsoby podpory odpovídající aktuálním potřebám dítěte.

3.4. Profesní rozvoj pedagogických pracovníků

Kvalitu předškolního vzdělávání spojujeme s odborným i osobnostním rozvojem pedagogických pracovníků. Profesní rozvoj vnímáme jako dlouhodobý a přirozený proces, který vychází z potřeb dětí, pedagogů a mateřské školy a reaguje na aktuální poznatky a směry v předškolním vzdělávání.

Profesní rozvoj směřuje zejména k prohlubování odborných znalostí a pedagogických dovedností, individualizaci vzdělávání, práci s věkově smíšenou skupinou, podpoře sociálního a emočního rozvoje dětí, respektujícímu přístupu a využívání vzdělávacích strategií odpovídajících současnému pojetí předškolního vzdělávání.

Pedagogičtí pracovníci využívají různé formy profesního učení – kurzy a semináře dalšího vzdělávání, odborná setkání, stáže, samostudium odborné literatury a dalších odborných zdrojů, vzájemné naslechy a hospitace, konzultace s odborníky a sdílení zkušeností uvnitř pedagogického týmu i s dalšími školami a institucemi.

Významnou součástí profesního rozvoje je sebereflexe a společná reflexe pedagogické práce. Pedagogové průběžně přemýšlejí o účinnosti svého pedagogického působení, sdílejí své zkušenosti a získané poznatky a společně hledají možnosti dalšího zkvalitňování vzdělávání.

Získané poznatky a zkušenosti jsou přenášeny do každodenní pedagogické praxe a využívány při plánování a realizaci vzdělávání. Vedení školy vytváří podmínky pro další vzdělávání a podporuje pedagogy ve vzájemném učení, sdílení zkušeností a poskytování zpětné vazby.

Profesní rozvoj tak přispívá k tomu, aby pedagogové dokázali citlivě reagovat na potřeby jednotlivých dětí a byli jim skutečnými průvodci při poznávání, objevování a spoluutváření světa.

4. PODMÍNKY PRO REALIZACI PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

4.1. Psychosociální podmínky

Vytváříme prostředí, ve kterém se děti i dospělí mohou cítit bezpečně, přijímaně a respektovaně. Vztahy stavíme na vzájemné důvěře, respektu, ohleduplnosti, spolupráci a otevřené komunikaci. Všichni zaměstnanci svým jednáním a chováním přispívají k příznivému klimatu mateřské školy a jsou dětem přirozeným vzorem.

Respektujeme jedinečnost každého dítěte

Každé dítě přijímáme jako jedinečnou osobnost s vlastními potřebami, možnostmi, zkušenostmi, zájmy a tempem vývoje. Všechny děti mají rovnocenné postavení a vytváříme jim takové podmínky a podporu, které odpovídají jejich individuálním potřebám a umožňují jim aktivně se zapojovat do společného života mateřské školy.

Respektujeme potřebu aktivity i odpočinku, individuální tempo a potřebu dokončit započatou činnost. Děti zbytečně nevystavujeme spěchu, tlaku ani nepřiměřeným nárokům.

Podporujeme bezpečí a důvěru

Nově příchozím dětem umožňujeme postupnou a individuálně přizpůsobenou adaptaci. Respektujeme jejich potřebu jistoty a bezpečí a podle individuálních potřeb umožňujeme využití osobních předmětů, které dítěti usnadňují přechod mezi rodinným prostředím a mateřskou školou.

Učitel je dítěti partnerem a průvodcem. Naslouchá mu, reaguje na jeho potřeby a vytváří vztah založený na důvěře. Dítě má možnost vyjadřovat své pocity, potřeby, přání a názory a zažívat, že jsou přijímány s respektem.

Děti jsou aktivní součástí společného života

Děti mají přiměřeně svému věku a možnostem příležitost rozhodovat, volit a ovlivňovat dění, které se jich týká. Jejich otázky, názory a nápady jsou přijímány jako důležitá součást společného života a vzdělávání.

Společně s dětmi vytváříme srozumitelná pravidla soužití. Děti tak postupně poznávají, že osobní svoboda je spojena také s respektem k potřebám, právům a bezpečí druhých. Pravidla nejsou pouze požadavkem dospělého, ale pomáhají vytvářet prostředí, ve kterém se můžeme společně cítit dobře.

Budujeme vztahy a učíme se jeden od druhého

Věnujeme pozornost vztahům mezi dětmi a podporujeme spolupráci, vzájemnou pomoc, empatii, ohleduplnost a respekt k odlišnostem. Věkově smíšené třídy přirozeně vytvářejí příležitosti, aby se děti učily jeden od druhého, pomáhaly si a zažívaly různé role ve skupině.

Pedagogové průběžně sledují vztahy ve třídě a citlivě reagují na situace, které mohou narušovat pocit bezpečí dítěte nebo skupiny. Tím podporují zdravé sociální vztahy a předcházejí rizikovému chování.

Podporujeme dítě v jeho učení a sebepojetí

Děti mezi sebou nesrovnáváme a nepodporujeme nezdravou soutěživost. Oceňujeme jejich individuální pokrok, úsilí, vlastní iniciativu a hledání řešení.

Využíváme formativní přístup a popisnou zpětnou vazbu, která dítěti pomáhá uvědomovat si, co se mu daří, co již dokáže a kam se může dále posunout. Podporujeme děti v samostatných pokusech, rozhodování, přemýšlení a důvěře ve vlastní schopnosti. Chybu přijímáme jako přirozenou součást poznávání a učení.

4.2. Spolupráce se zákonnými zástupci

Rodinu vnímáme jako nejdůležitějšího partnera mateřské školy, který má nezastupitelnou roli v životě, výchově a vzdělávání dítěte. Spolupráci stavíme na vzájemné důvěře, otevřenosti, respektu, vstřícnosti a společném zájmu o spokojenost a rozvoj dítěte.

Komunikace a sdílení informací

Základem spolupráce je pravidelná a otevřená komunikace mezi pedagogy a zákonnými zástupci. Běžné informace jsou předávány při každodenním kontaktu, prostřednictvím aplikace Twigsee, nástěnek a dalších komunikačních prostředků školy. Pro rozhovory týkající se individuálního rozvoje, potřeb nebo vzdělávání dítěte mají rodiče možnost domluvit si osobní konzultaci s učitelkou.

Pedagogové průběžně sdílejí se zákonnými zástupci informace o pokrocích dítěte, jeho silných stránkách a oblastech, ve kterých potřebuje další podporu. Při komunikaci vycházejí také z poznatků pedagogického diagnostikování a podle potřeby společně s rodinou hledají vhodné způsoby podpory dítěte.

Součástí zachycování rozvoje a učení dítěte je portfolio dítěte, které umožňuje sledovat jeho individuální cestu, pokroky a zkušenosti. Podle možností vytváříme příležitosti, aby se na práci s portfoliem podílelo dítě i jeho rodina.

Pedagogové respektují soukromí rodiny, zachovávají diskrétnost a s důvěrnými informacemi zacházejí ohleduplně a profesionálně.

Rodina jako součást života mateřské školy

Zákonným zástupcům umožňujeme seznamovat se s koncepcí a vzdělávacím programem mateřské školy a vytváříme příležitosti pro jejich aktivní zapojení do života školy. Jejich zkušenosti, náměty, dovednosti a podněty mohou obohacovat vzdělávání dětí a přispívat k přirozenému propojení mateřské školy s rodinným a okolním prostředím.

Rodiče mají možnost účastnit se společných setkání, slavností, tvořivých a dalších akcí mateřské školy. Podle možností mohou vstupovat také do vzdělávacího dění – například sdílením svých zkušeností, povolání, zájmů nebo jiných podnětů, které vycházejí z aktuálních témat a zájmu dětí.

Tím podporujeme myšlenku našeho ŠVP „Společně tvoříme svět“ – svět dítěte vzniká ve vzájemném propojení rodiny, mateřské školy, vztahů a prostředí, ve kterém dítě vyrůstá.

Společně podporujeme dítě

Při nástupu dítěte do mateřské školy vytváříme podmínky pro postupnou a citlivou adaptaci. Rodiny mají možnost seznámit se s prostředím mateřské školy ještě před nástupem dítěte. Podle individuálních potřeb dítěte a po dohodě s pedagogy může být zákonný zástupce v adaptačním období po nezbytnou dobu přítomen ve třídě tak, aby jeho přítomnost podporovala postupné osamostatňování dítěte a nenarušovala potřeby ostatních dětí.

V případě potřeby hledají pedagogové společně se zákonnými zástupci další možnosti podpory dítěte a mohou jim doporučit využití služeb školského poradenského zařízení nebo další odborné pomoci.

Nasloucháme také rodičům

Zákonní zástupci mají možnost vyjadřovat své názory, podněty a potřeby týkající se života mateřské školy. Zpětnou vazbu získáváme prostřednictvím osobních rozhovorů, společných setkání, anket a evaluačních dotazníků pro rodiče. Získané podněty jsou jedním ze zdrojů pro reflexi a další rozvoj mateřské školy.

4.3. Organizace

Mateřská škola je trojtřídní s provozem od 6:00 do 16:00 hodin. V době od 6:00 do 7:00 hodin se děti scházejí ve třídě Kyticky a od 15:00 do 16:00 hodin se zde rozcházejí. Za příznivého počasí může odpolední rozcházení dětí probíhat na školní zahradě. Podrobnější pravidla organizace a provozu stanovuje školní řád.

Denní uspořádání je pravidelné, ale pružné a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí, aktuální situaci ve třídě, rozvíjená témata, počasí i další okolnosti. Pravidelnost dne dětem poskytuje potřebnou jistotu a orientaci, zároveň však ponechává dostatek prostoru pro přirozený průběh hry a vzdělávacích činností. Jejich délka není striktně časově vymezena a může se měnit podle potřeb dětí a aktuální vzdělávací situace.

V průběhu dne vytváříme dostatek prostoru pro spontánní hru, nepřímo řízené a řízené činnosti, pohyb, pobyt venku, společné setkávání i individuální práci. Spontánní hra a nepřímo řízené činnosti mají významné místo ve vzdělávání a poskytují dětem příležitost k vlastní volbě, iniciativě, objevování, experimentování, spolupráci a samostatnému rozhodování. Učitelům zároveň umožňují děti pozorovat a získané poznatky využívat při pedagogickém diagnostikování a dalším plánování.

Vzdělávání probíhá ve vnitřním i venkovním prostředí. Školní zahrada a okolí mateřské školy jsou využívány nejen pro spontánní hru a pohyb, ale také jako přirozené prostředí pro objevování, zkoumání a realizaci vzdělávací nabídky.

Po obědě mají všechny děti možnost odpočinku a relaxace. Délka a způsob odpočinku respektují individuální potřeby jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku je po nezbytné době relaxace nabízena možnost klidných činností tak, aby nebyl rušen odpočinek ostatních.

Organizace přímé pedagogické činnosti vytváří podmínky pro souběžné působení pedagogických pracovníků ve třídě, zejména v částech dne, kdy je jejich společné působení přínosné pro individualizaci vzdělávání, bezpečnost dětí a kvalitu pedagogické práce. Spojování tříd je omezeno na nezbytnou míru s ohledem na provozní a personální podmínky mateřské školy.

Organizace vzdělávání umožňuje reagovat na individuální vzdělávací potřeby všech dětí a vytvářet podmínky pro poskytování potřebné podpory. Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným je poskytována odpovídající podpora ve spolupráci se zákonnými zástupci a podle potřeby se školskými poradenskými zařízeními. Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka je poskytována jazyková podpora v souladu s platnými právními předpisy.

4.4. Životaspráva

V mateřské škole vytváříme podmínky podporující zdraví, tělesnou i duševní pohodu dětí. Respektujeme individuální potřeby každého dítěte v oblasti stravování, pitného režimu, pohybu, aktivity a odpočinku. Děti vedeme k postupnému osvojování zdravých životních návyků, samostatnosti a péči o vlastní zdraví.

Stravování a pitný režim

Dětem je poskytována plnohodnotná, pestrá a vyvážená strava odpovídající jejich věku a potřebám. Děti stolují společně ve svých třídách. Při stolování vytváříme klidnou a příjemnou atmosféru a podporujeme jeho společenský rozměr.

Děti do jídla nenutíme, podporujeme je však v poznávání nových chutí a ochutnávání nabízených pokrmů. Respektujeme jejich individuální potřeby a vnímání pocitu hladu a sytosti. Přiměřeně věku a schopnostem jsou děti vedeny k samostatnosti, sebeobsluze a kultuře stolování.

Po celý den mají děti k dispozici dostatek tekutin a jsou vedeny k postupné samostatnosti v dodržování pitného režimu.

Pohyb a pobyt venku

Každodenní součástí života mateřské školy je přirozený pohyb. Dětem poskytujeme dostatek příležitostí ke spontánním i řízeným pohybovým aktivitám ve třídách, na školní zahradě i v okolí mateřské školy.

Pravidelně využíváme také tělocvičnu základní školy a další vhodné venkovní prostory. Součástí vzdělávání jsou vycházky, výlety, turistické, sportovní a sezónní aktivity, které podporují přirozenou potřebu pohybu, tělesnou zdatnost a pozitivní vztah k aktivnímu způsobu života.

Pobyt venku je pravidelnou součástí denního programu. Jeho délka a podoba se přizpůsobují aktuálním podmínkám, počasí a potřebám dětí. Podporujeme především dostatek volného a spontánního pohybu a využíváme školní zahradu i okolní přírodní prostředí.

Odpočinek a relaxace

V průběhu dne vytváříme rovnováhu mezi aktivitou a odpočinkem a respektujeme individuální potřebu spánku a relaxace každého dítěte.

Součástí denního režimu je každodenní odpočinek dětí po obědě. Délka odpočinku se přizpůsobuje individuálním potřebám dítěte. Děti nejsou nuceny ke spánku ani k nepřiměřeně dlouhému setrvávání na lehátku. Dětem s nižší potřebou spánku jsou po relaxační chvilce nabízeny klidné činnosti tak, aby nebyl narušován odpočinek ostatních dětí.

Podle potřeby vytváříme dětem příležitosti ke zklidnění a relaxaci také v průběhu dne.

Hygiena a sebeobsluha

Děti vedeme k osvojování základních hygienických a sebeobslužných návyků, k samostatnosti a postupnému uvědomování si vlastních potřeb. Míra podpory dospělého vychází z věku, možností a individuálních potřeb dítěte.

4.5. Věcné podmínky

Prostory mateřské školy vytvářejí bezpečné, podnětné a funkční prostředí, které odpovídá potřebám předškolních dětí a umožňuje realizaci individuálních, skupinových i společných činností.

Jednotlivé třídy jsou prostorné, světlé a členěné na část se stolky a hernu s kobercem. Uspořádání nábytku a herních prostor umožňuje vytvářet různorodá místa pro hru, tvoření, objevování, experimentování, pohyb, společné setkávání i klid a odpočinek. Každá třída má vlastní sociální zařízení a šatnu. Na třídy Sluníčka a Kytíčky navazují terasy, které podle aktuálních podmínek rozšiřují možnosti využití venkovního prostředí při vzdělávání.

Nábytek, hračky, didaktické pomůcky a další materiály odpovídají věku, možnostem a potřebám dětí. Jejich uspořádání směřuje k tomu, aby byly dětem v co největší možné míře přehledně a samostatně dostupné. Děti si mohou vybírat z nabídky hraček, pomůcek a materiálů, učí se s nimi samostatně zacházet a následně je ukládat na určené místo. Tím prostředí podporuje jejich vlastní volbu, samostatnost a odpovědnost.

Vybavení poskytuje příležitosti pro námětovou a konstruktivní hru, tvořivost, pohyb, experimentování, poznávání přírody, práci s knihou, rozvoj předčtenářských a předmatematických představ, technických dovedností i práci s přiměřenými digitálními technologiemi. Hračky, pomůcky a materiály jsou podle potřeb a možností školy průběžně doplňovány a obměňovány.

Při vzdělávání využíváme také běžné, přírodní a různorodé otevřené materiály, které děti mohou zkoumat, kombinovat a tvořivě využívat. Podporujeme tak jejich fantazii, tvořivost, vlastní hledání možností využití materiálu i citlivý vztah k prostředí.

Děti se aktivně podílejí na podobě prostředí, ve kterém společně žijí. Jejich práce a výtvary jsou přirozenou součástí tříd a dalších prostor mateřské školy a jsou prezentovány také zákonným zástupcům.

Významnou součástí vzdělávacího prostředí je školní zahrada, která poskytuje prostor pro spontánní hru, pohyb, setkávání, pozorování, objevování a přímou zkušenost s přírodou. Pro vzdělávání využíváme také tělocvičnu základní školy a vhodné prostředí v okolí mateřské školy.

Prostory, vybavení a školní zahrada jsou průběžně udržovány a vytvářejí podmínky pro bezpečný a zdravý pobyt dětí.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1. Vize a cíle vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Společně tvoříme svět“ vychází z přesvědčení, že každé dítě je jedinečnou a hodnotnou osobností. Přichází do mateřské školy se svými zkušenostmi, schopnostmi, potřebami, zájmy, otázkami a vlastním způsobem poznávání světa.

Motto

„Věci, které dítě vidí, si nejen pamatuje. Utváří část jeho duše.“

Maria Montessori

Motto nám připomíná, že dítě je utvářeno prostředím, vztahy a zkušenostmi, které prožívá. Učí se nejen tím, co mu sdělujeme, ale především tím, co samo vidí, prožívá, objevuje, zkoumá a zakouší ve vztahu k druhým lidem a ke světu kolem sebe.

Poselství vzdělávacího programu

*Každý z nás je krásný,
každý z nás je vzácný,
od hlavy až po paty,
svět je se mnou bohatý.*

Říkanka využívaná v pedagogice Franze Ketta

Toto jednoduché poselství vyjadřuje náš pohled na dítě. Každé dítě má svou hodnotu, své místo mezi ostatními a může společnému světu něco jedinečného přinést. Rozmanitost mezi dětmi vnímáme jako přirozenou součást společného života a příležitost učit se jeden od druhého.

Motto a poselství programu společně vyjadřují základní myšlenku našeho ŠVP: dítě se učí od světa a zároveň svět svými zkušenostmi, otázkami, nápady, vztahy, rozhodnutími a tvořivostí spoluutváří. Právě v tomto vzájemném působení společně tvoříme svět.

Naše vize

Chceme vytvářet mateřskou školu, ve které se dítě cítí bezpečně, přijímaně a respektovaně, může být samo sebou a současně postupně objevuje své místo mezi druhými lidmi a ve světě kolem sebe.

Dítě vnímáme jako aktivního účastníka vlastního vzdělávání. Vytváříme mu prostor ptát se, přemýšlet, rozhodovat se, tvořit, zkoušet, chybovat, hledat vlastní řešení a sdílet své zkušenosti s ostatními. Učitel je dítěti průvodcem, který vytváří podnětné prostředí, všímá si jeho potřeb, možností a zájmů a nabízí mu příležitosti k dalšímu rozvoji.

Svět kolem dítěte chápeme jako přirozený zdroj učení. Využíváme skutečné životní situace, přírodu a okolí mateřské školy, vztahy mezi lidmi, kulturu, tradice, příběhy i každodenní události. Podporujeme tak přirozenou zvědavost dítěte a jeho chuť svět poznávat, rozumět mu a postupně za něj přijímat přiměřenou odpovědnost.

Cíle vzdělávacího programu

Naším cílem je podporovat celostní rozvoj dítěte s respektem k jeho individualitě, možnostem, potřebám, zájmům a vlastnímu tempu. Vytváříme podmínky, aby dítě získávalo dobré základy pro další vzdělávání i život.

Usilujeme zejména o to:

- podporovat jedinečnost a zdravé sebepojetí dítěte – pomáhat mu poznávat sebe sama, své možnosti, emoce a potřeby a získávat důvěru ve vlastní schopnosti;
- rozvíjet samostatnost a odpovědnost – vytvářet příležitosti k vlastní volbě, rozhodování, hledání řešení a přebírání přiměřené odpovědnosti za své jednání;
- podporovat zvědavost, tvořivost a radost z poznávání – umožňovat dětem učit se prostřednictvím hry, prožitku, objevování, experimentování, otázek a vlastní zkušenosti;
- rozvíjet schopnost žít a učit se společně – podporovat respekt, empatii, spolupráci, komunikaci, vzájemnou pomoc a přijímání rozmanitosti;
- rozvíjet vztah ke světu kolem nás – umožňovat dětem poznávat přírodu, místo, ve kterém žijí, kulturu, tradice a společenské prostředí a vést je k citlivému a odpovědnému jednání;
- podporovat tělesnou i duševní pohodu dítěte a vytvářet základy zdravého životního stylu;
- podporovat schopnost komunikovat, přemýšlet a hledat vlastní cesty, vyjadřovat své myšlenky a naslouchat druhým;
- vytvářet základy klíčových kompetencí a základních gramotností, na kterých může dítě stavět v dalším vzdělávání.

Přípravu na další vzdělávání nevnímáme jako předčasné osvojování školních postupů, ale jako přirozený výsledek všestranného rozvoje dítěte prostřednictvím hry, vztahů, vlastní zkušenosti a aktivního poznávání.

5.2. Zaměření mateřské školy

Mateřská škola není úzce profilována na jednu vzdělávací oblast. Vzdělávání pojmáme celostně a v souvislostech a vycházíme z přirozeného způsobu učení dítěte předškolního věku – prostřednictvím hry, vlastní zkušenosti, prožitku, vztahů, objevování a aktivního poznávání.

Zaměření mateřské školy vychází z hlavní myšlenky programu „Společně tvoříme svět“ a stojí na čtyřech vzájemně propojených pilířích:

Jedinečnost dítěte

Respektujeme individualitu každého dítěte, jeho možnosti, potřeby, zkušenosti, zájmy a vlastní tempo. Podporujeme jeho sebedůvěru, samostatnost, schopnost vyjadřovat svůj názor, rozhodovat se a aktivně se podílet na vlastním učení. Rozdílnost mezi dětmi vnímáme jako přirozenou součást společného života.

Učení prožitkem a vlastní zkušeností

Vytváříme příležitosti k objevování, zkoumání, experimentování, tvoření, kladení otázek a hledání vlastních řešení. Vzdělávací nabídku propojujeme se skutečnými situacemi, zkušenostmi a aktuálními zájmy dětí. Dáváme prostor také tématům, která děti samy přinášejí, a podle jejich možností je zapojujeme do plánování společného vzdělávání.

Vztahy a společné učení

Podporujeme respekt, spolupráci, empatii, vzájemnou pomoc a schopnost učit se jeden od druhého. Věkově smíšené třídy poskytují přirozené příležitosti ke sdílení zkušeností, spolupráci a přijímání různých rolí ve skupině. Důležitou součástí vzdělávání jsou vztahy mezi dětmi, pedagogy, rodinou a dalšími lidmi, se kterými se děti setkávají.

Poznávání světa kolem nás

Přírodu, prostředí obce a jejího okolí, kulturu, tradice, příběhy i každodenní život využíváme jako přirozené zdroje poznávání a učení. Podporujeme přímou zkušenost dítěte, jeho vnímavost k prostředí, ve kterém žije, a postupné porozumění vztahům mezi člověkem, společností a přírodou. Vedeme děti k poznání, že svým jednáním mohou prostředí a vztahy kolem sebe také ovlivňovat.

Jednotlivé pilíře se vzájemně prolínají a promítají se do každodenního života mateřské školy, vzdělávacích strategií i práce s flexibilními integrovanými bloky. Neurčují dětem předem cestu, ale vytvářejí prostor, ve kterém mohou vlastní cestu poznávání postupně objevovat.

5.3. Návaznost předškolního a základního vzdělávání

Mateřská škola podporuje plynulý přechod dětí do základního vzdělávání. Vychází přitom z respektu k individuálním potřebám, možnostem, zájmům a tempu každého dítěte. Prostřednictvím každodenních činností a přirozených vzdělávacích situací rozvíjí jeho

samostatnost, sebedůvěru, schopnost komunikovat a spolupracovat, řešit běžné situace, a především zájem o učení, objevování a poznávání.

Výhodou naší mateřské školy je propojení se základní školou v rámci jednoho právního subjektu. Děti mají možnost základní školu přirozeně poznávat při společných akcích a setkáváních. Významnou součástí spolupráce jsou Předškolácké skupinky, v jejichž průběhu budoucí prvňáci opakovaně navštěvují základní školu, seznamují se s jejím prostředím a pedagogy a postupně získávají zkušenost s prostředím, do kterého budou přecházet.

Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci a podporuje jejich informovanost v otázkách souvisejících s přechodem dítěte do základního vzdělávání. V případě potřeby spolupracuje také se školskými poradenskými zařízeními.

5.4. Vzdělávací strategie

Vzdělávání v naší mateřské škole vychází z přirozeného způsobu učení dítěte předškolního věku. Dítě vnímáme jako aktivního účastníka vzdělávání, který si nové poznání vytváří na základě vlastní činnosti, zkušeností a toho, co již zná a prožilo.

Významným prostředkem učení je spontánní hra a vlastní aktivita dítěte. V průběhu dne proto vytváříme dostatek prostoru pro spontánní hru a nepřímo řízené činnosti, při kterých učitel připravuje podnětné prostředí a vzdělávací nabídku, ale ponechává dítěti prostor pro vlastní volbu, rozhodování, objevování a hledání řešení. Přímo řízené činnosti využíváme účelně a přiměřeně věku, potřebám a možnostem dětí; v průběhu dne nepřevažují.

Vzdělávací strategie volíme s ohledem na individuální potřeby, možnosti, zkušenosti a zájmy dětí a průběžně je přizpůsobujeme na základě pedagogického diagnostikování. Jednotlivé strategie se vzájemně prolínají a v jedné vzdělávací situaci může být současně uplatněno několik z nich.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti nevnímáme jako izolované cíle jednotlivých činností. Rozvíjejí se vzájemně propojeně prostřednictvím každodenních situací, hry, vztahů a vzdělávací nabídky, vždy s ohledem na individuální možnosti dítěte.

Formativní přístup

Všemi vzdělávacími strategiemi se prolíná formativní přístup, který podporuje aktivní zapojení dítěte do vlastního učení a pomáhá mu postupně vnímat svůj pokrok.

Učitel poskytuje dítěti průběžnou, srozumitelnou a respektující zpětnou vazbu zaměřenou především na jeho vlastní postup, úsilí, strategie a pokrok. Děti vzájemně nesrovnáváme. Oceňujeme jejich snahu, vlastní nápady a hledání řešení. Chybu vnímáme jako přirozenou součást učení a příležitost k dalšímu přemýšlení, zkoušení a objevování.

Přiměřeně věku a možnostem vedeme děti k jednoduché reflexi a sebehodnocení. Vytváříme příležitosti, aby mohly pojmenovat, co se jim podařilo, co pro ně bylo obtížné, co je zaujalo, co nového zjistily nebo čemu by se chtěly dále věnovat. Podporujeme také respektující vzájemnou zpětnou vazbu mezi dětmi.

Reflexe zkušeností dětí se stává jedním z podnětů pro další plánování vzdělávací nabídky.

Základní gramotnosti

V předškolním vzdělávání vytváříme základy čtenářské a matematické gramotnosti. Obě gramotnosti rozvíjíme přirozeně, v souvislostech a prostřednictvím hry, každodenních situací, komunikace, vlastní zkušenosti, objevování a řešení problémů. Nejsou vyčleňovány do samostatných vzdělávacích činností, ale prolínají se vzdělávací nabídkou, vzdělávacími strategiemi i všemi integrovanými bloky.

Rozvoj základních gramotností přizpůsobujeme individuálním možnostem, zkušenostem a zájmům dětí. Vytváříme podmínky, aby děti mohly získané dovednosti využívat v reálných a pro ně smysluplných situacích.

Čtenářská gramotnost

Čtenářskou gramotnost chápeme v předškolním období v širším smyslu jako postupné vytváření schopnosti porozumět mluvenému, čtenému i obrazovému sdělení, pracovat s jeho významem, vyjadřovat vlastní myšlenky a vytvářet si pozitivní vztah ke knihám, příběhům a čtenářství.

Dětem nabízíme rozmanité knihy, příběhy, pohádky, říkadla, básně, hádanky a další texty odpovídající jejich věku a zájmům. Knihy jsou dětem dostupné také pro jejich vlastní spontánní využívání.

Při rozvoji čtenářské gramotnosti zejména:

- pravidelně dětem předčítáme, vyprávíme a společně pracujeme s knihou, příběhem a ilustrací;
- vedeme rozhovory o přečteném, podporujeme porozumění ději, kladení otázek, předvídání dalšího vývoje příběhu, hledání souvislostí a vyjadřování vlastního názoru;
- poskytujeme prostor pro vlastní interpretaci příběhu, jeho dokončování, převyprávění, dramatizaci, výtvarné či pohybové ztvárnění;
- podporujeme souvislé vyjadřování, naslouchání, rozvoj slovní zásoby a přirozený zájem o jazyk, slova, rytmus a rým;
- rozvíjíme sluchové vnímání a uvědomování zvukové stránky řeči prostřednictvím rytmizace, rýmování a her se slovy;
- seznamujeme děti s funkcí znaků, symbolů a piktogramů, se kterými se setkávají v každodenním životě;
- vytváříme příležitosti k vlastní tvorbě – děti mohou vytvářet obrázkové příběhy, knihy, vzkazy, dopisy, značky a další jednoduchá sdělení;
- podporujeme sdílení a reflexi čtenářských zážitků a respektujeme rozdílné pohledy a interpretace dětí.

Neusilujeme o předčasný nácvik čtení a psaní. Vytváříme především pozitivní vztah k jazyku, příběhu, knize a sdělení a dobré předpoklady pro další rozvoj čtenářství.

Matematická gramotnost

Matematickou gramotnost rozvíjíme prostřednictvím situací, ve kterých děti přirozeně objevují množství, počet, velikost, tvar, prostor, čas, uspořádání, pravidelnost a vzájemné vztahy. Vedeme děti k tomu, aby matematické souvislosti nejen poznávaly, ale dokázaly je využívat při řešení běžných situací.

Vycházíme především z hry, manipulace s konkrétními předměty, pohybu, konstruktivních činností, experimentování, situačního a badatelského učení.

Při rozvoji matematické gramotnosti zejména:

- vytváříme příležitosti k třídění, párování, porovnávání, uspořádávání a kombinování předmětů podle různých vlastností;
- rozvíjíme představu o množství a počtu prostřednictvím manipulace a běžných situací – při hře, stolování, rozdělování pomůcek, pohybu či pobytu venku;
- pracujeme s rytmem, řadou, posloupností a pravidelností a podporujeme děti v jejich objevování a vytváření;
- rozvíjíme prostorovou představivost prostřednictvím pohybu, staveb, skládání, modelování a konstruktivních činností;
- vytváříme příležitosti k porovnávání a praktickému měření délky, vzdálenosti, objemu, času a dalších veličin s využitím dostupných předmětů a přirozených jednotek;
- podporujeme orientaci v prostoru, rovině a čase a používání odpovídajících pojmů;
- nabízíme jednoduché problémové a logické situace, při kterých děti odhadují, hledají různé postupy, experimentují, ověřují své řešení a vysvětlují, jak k němu dospěly;
- využíváme symboly, jednoduchá schémata, obrazové záznamy a piktogramy k zachycení zkušeností a vztahů;
- propojujeme matematické myšlení s pohybem, přírodou, badatelstvím, tvořením a situacemi každodenního života.

Důležitou součástí rozvoje matematické gramotnosti je radost z objevování a hledání vlastních cest k řešení. Dítě má možnost zkoušet, ověřovat své předpoklady a svůj postup měnit. Chybu nevnímáme jako neúspěch, ale jako přirozenou součást poznávání a příležitost k dalšímu učení.

Hlavní vzdělávací strategie:

Vzdělávací strategie	Jak ji uplatňujeme	Klíčové kompetence a základní gramotnosti, které strategie podporuje
Učení hrou, prožitkem a vlastní zkušeností	Vytváříme dostatek prostoru pro spontánní hru, vlastní činnost, pohyb, manipulaci, tvoření a získávání přímých zkušeností. Dítě má možnost samo volit, zkoušet různé postupy a učit se prostřednictvím toho, co skutečně prožívá. Učitel hru pozoruje, vnímá její vzdělávací potenciál a podle potřeby ji citlivě podporuje a obohacuje.	kompetence k učení, osobnostní a sociální kompetence, kompetence k podnikavosti a pracovní; čtenářská a matematická gramotnost
Objevování, badatelství a konstruktivní učení	Podporujeme přirozenou zvědavost dětí. Vytváříme situace, ve kterých mohou klást otázky, pozorovat, odhadovat, experimentovat, porovnávat, hledat souvislosti, ověřovat své předpoklady a hledat vlastní řešení. Učitel nepředkládá vždy hotové odpovědi, ale vhodnými otázkami a podněty podporuje dítě v přemýšlení a vytváření vlastního poznání. Přiměřeně věku rozvíjíme také základy kritického myšlení.	kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence k podnikavosti a pracovní, digitální kompetence; matematická a čtenářská gramotnost
Situační a místně zakotvené učení	Využíváme přirozené situace každodenního života a skutečné prostředí jako zdroj vzdělávání. Děti poznávají prostředí mateřské školy, obec a její okolí, přírodu, místní tradice, kulturu, události a život lidí kolem sebe. Vzdělávací příležitosti hledáme při pobytu venku, vycházkách, výletech, setkávání s lidmi i v běžných a neočekávaných situacích, které přináší každodenní život.	kompetence k učení, kompetence k občanství a udržitelnosti, kompetence k řešení problémů, kulturní kompetence; čtenářská a matematická gramotnost
Kooperativní, sociální a prosociální učení	Vytváříme příležitosti ke společné hře, spolupráci a vzájemnému učení. Děti se učí domlouvat, naslouchat si, sdílet zkušenosti, rozdělovat si role, pomáhat si a společně hledat řešení. Využíváme přirozený potenciál věkově smíšených tříd, ve kterých děti mohou pozorovat druhé,	osobnostní a sociální kompetence, komunikační kompetence, kompetence k občanství a udržitelnosti, kompetence k řešení problémů

	inspirovat se, předávat si zkušenosti a vzájemně si pomáhat. Učitel podporuje respekt, empatii a prosociální vztahy.	
Učení prostřednictvím komunikace, příběhu a otázek	Rozhovor, knihu, pohádku, příběh, vyprávění a otázku využíváme jako prostředky poznávání sebe, druhých lidí i světa. Podporujeme děti ve vyjadřování vlastních myšlenek, zkušeností a názorů, v kladení otázek a naslouchání druhým. Prostřednictvím příběhů otevíráme témata vztahů, emocí, hodnot, rozhodování, tradic, kultury i přírody. Vytváříme prostor pro společné přemýšlení a jednoduché filozofování s dětmi, při kterém není vždy důležité nalézt jedinou správnou odpověď.	komunikační kompetence, kulturní kompetence, kompetence k učení, osobnostní a sociální kompetence, kompetence k řešení problémů; zejména čtenářská gramotnost
Participativní učení – volba, spolurozhodování a společné plánování	Dětem poskytujeme přiměřený prostor k vlastní volbě a rozhodování o věcech, které se jich týkají. Nasloucháme jejich otázkám, nápadům, zkušenostem a zájmům a využíváme je při plánování vzdělávací nabídky. Děti mohou přinášet vlastní témata, navrhnout činnosti, hledat způsoby jejich realizace a společně reflektovat své zkušenosti. Učitel propojuje podněty dětí se vzdělávacími záměry a očekávanými výsledky učení.	osobnostní a sociální kompetence, komunikační kompetence, kompetence k podnikavosti a pracovní, kompetence k řešení problémů, kompetence k občanství a udržitelnosti

Vzájemné prolínání vzdělávacích strategií

Jednotlivé vzdělávací strategie neuplatňujeme odděleně. Přirozeně se propojují podle konkrétní situace, tématu, prostředí a potřeb dětí. Jedna činnost tak může současně vycházet z prožitkového, badatelského, kooperativního i situačního učení a rozvíjet více klíčových kompetencí a základních gramotností.

Učitel při jejich volbě vychází z pedagogického diagnostikování, aktuálních potřeb a zájmů dětí, vzdělávacích záměrů a očekávaných výsledků učení. Vzdělávací strategie zároveň podporují flexibilní práci s integrovanými bloky a umožňují reagovat na témata a otázky, které do vzdělávání přinášejí samotné děti.

Dítě tak není pouze příjemcem připravené vzdělávací nabídky, ale aktivním účastníkem, který poznává svět vlastní zkušeností, učí se od druhých a zároveň svými otázkami, nápady, rozhodnutími a jednáním společné vzdělávání spoluutváří.

5.5. Pedagogické diagnostikování

Smysl pedagogického diagnostikování

Pedagogické diagnostikování v naší mateřské škole chápeme jako průběžný, systematický a citlivý proces poznávání dítěte, jeho individuálních možností, potřeb, zájmů, zkušeností a pokroků v rozvoji a učení. Je přirozenou součástí každodenní pedagogické práce a probíhá po celou dobu docházky dítěte do mateřské školy.

Vycházíme z jedinečnosti každého dítěte. Nesrovnáváme děti mezi sebou, ale sledujeme především individuální cestu a pokrok konkrétního dítěte v čase. Poznáváme jeho silné stránky, zájmy, způsoby učení i oblasti, ve kterých potřebuje podporu. Získané poznatky nám umožňují volit přiměřené vzdělávací podněty a vytvářet podmínky pro rozvoj potenciálu každého dítěte.

Pedagogické diagnostikování tak přirozeně navazuje na naše pojetí dítěte jako jedinečné osobnosti, která do společného světa přináší své vlastní zkušenosti, možnosti, otázky a způsoby poznávání.

Průběh pedagogického diagnostikování

Pedagogické diagnostikování probíhá především v přirozených situacích během každodenního života mateřské školy. Významným zdrojem poznávání dítěte je zejména spontánní hra a vlastní činnost dítěte, při kterých má učitel možnost sledovat jeho jednání bez přímého vedení.

Využíváme zejména:

- pozorování dítěte při spontánní hře, vzdělávacích činnostech a běžných situacích;
- rozhovory s dítětem a naslouchání jeho vyjádřením;
- analýzu dětských činností, výtvorů a dalších výsledků jeho práce;
- informace získané při komunikaci a spolupráci se zákonnými zástupci;
- sdílení pedagogických pozorování a poznatků mezi pedagogy;

- diagnostické záznamy a diagnostické portfolio dítěte.

Pedagogové průběžně zaznamenávají významné poznatky o rozvoji a učení dítěte a sledují jeho pokrok v čase. Při vyhodnocování vycházejí z více zdrojů a z opakovaného pozorování dítěte v různých situacích. Poznatky o dítěti pedagogové vzájemně sdílejí a využívají je při společném plánování vzdělávací práce.

Při pedagogickém diagnostikování sledujeme vývoj dítěte v jeho celistvosti a ve vzájemných souvislostech. Očekávané výsledky učení jsou pro pedagoga jedním z orientačních východisek pro sledování rozvoje a plánování další podpory, nikoliv prostředkem ke vzájemnému porovnávání dětí.

Veškeré informace získané pedagogickým diagnostikováním jsou považovány za důvěrné a je s nimi nakládáno s respektem k dítěti a jeho rodině.

Diagnostické portfolio dítěte

Významným nástrojem pedagogického diagnostikování je diagnostické portfolio dítěte, které zachycuje jeho vývoj, učení, zkušenosti, zájmy a individuální pokrok v průběhu docházky do mateřské školy.

Portfolio vzniká postupně a může obsahovat diagnostické záznamy pedagogů, vybrané práce a kresby dítěte, záznamy zachycující jeho vývoj, vyjádření a sebereflexi dítěte a další materiály, které mají vypovídající hodnotu pro sledování jeho individuálního pokroku.

Do tvorby portfolia zapojujeme také dítě. Má možnost podílet se na výběru některých prací, vracet se ke svým předchozím zkušenostem a výtvorům, vnímat vlastní posun a přiměřeně svému věku reflektovat, co již zvládá, co se mu podařilo a co by chtělo dále poznávat nebo zkoušet. Práce s portfoliem tak podporuje také formativní přístup a postupné sebehodnocení dítěte.

Diagnostické portfolio je využíváno rovněž při komunikaci se zákonnými zástupci. Umožňuje společně sledovat a reflektovat individuální vývoj dítěte a hledat vhodné způsoby jeho další podpory.

Vyhodnocování a využití získaných informací

Pedagogické diagnostikování není cílem samo o sobě. Získané informace pedagogové průběžně vyhodnocují a využívají především:

- při plánování vzdělávací nabídky na úrovni třídy;
- při volbě vhodných vzdělávacích strategií, metod, forem a podnětů;
- při vytváření podmínek odpovídajících potřebám, možnostem a zájmům jednotlivých dětí;
- při sledování individuálního pokroku dítěte a plánování jeho další podpory;
- při poskytování formativní zpětné vazby a podpoře sebehodnocení dítěte;
- při komunikaci a spolupráci se zákonnými zástupci;

- při nastavování podpory dítěte a v případě potřeby při spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

Proces pedagogického diagnostikování probíhá v opakujícím se cyklu:

pozorování a poznávání dítěte → zaznamenání podstatných zjištění → jejich vyhodnocení → plánování další vzdělávací nabídky a podpory → realizace → další pozorování a reflexe pokroku dítěte.

Výsledky pedagogického diagnostikování jsou základním východiskem pro individualizaci vzdělávání. Umožňují pedagogům přizpůsobovat vzdělávací nabídku skutečným potřebám, možnostem, zájmům a způsobům učení jednotlivých dětí.

5.6. Individualizace vzdělávání

Individualizaci chápeme jako jeden ze základních principů předškolního vzdělávání. Vycházíme z přesvědčení, že každé dítě je jedinečné, přichází s vlastními zkušenostmi, potřebami, možnostmi, zájmy a způsobem učení. Cílem proto není, aby všechny děti postupovaly stejným způsobem a dosahovaly stejných výsledků ve stejném čase, ale aby každé dítě dostávalo přiměřené příležitosti a podporu pro svůj další rozvoj.

Individualizace v naší mateřské škole vychází především z průběžného pedagogického diagnostikování. Poznatky o dítěti pedagogové využívají při plánování vzdělávací nabídky, volbě vzdělávacích strategií, organizaci činností i při úpravě prostředí a míry poskytované podpory.

Jak individualizaci zajišťujeme

Vycházíme z poznání dítěte

Průběžně sledujeme individuální pokrok dítěte, jeho silné stránky, potřeby, zájmy, zkušenosti a způsoby učení. Získané poznatky využíváme při plánování další vzdělávací práce.

Pedagogické diagnostikování a individualizace tak tvoří vzájemně propojený proces.

Respektujeme individuální tempo a možnosti dítěte

Dětem poskytujeme dostatek času pro vlastní činnost, dokončení hry, řešení úkolu i získávání zkušeností. Přiměřenost vzdělávací nabídky volíme s ohledem na věk, aktuální možnosti, zkušenosti a potřeby dítěte. Děti mezi sebou nesrovnáváme a respektujeme jejich rozdílné cesty k učení.

Vytváříme možnost volby

Nabízíme dětem pestré vzdělávací nabídky, ze které si mohou podle svých možností a zájmů vybírat. Podporujeme jejich samostatnost, vlastní iniciativu a rozhodování. Učitel vytváří podmínky, aby dítě mohlo činnost nejen zvolit, ale také ji vlastním způsobem rozvíjet a podle možností dokončit.

Diferencujeme vzdělávací nabídku

Činnosti, podněty, pomůcky i míru podpory přizpůsobujeme možnostem jednotlivých dětí.

Podle potřeby pracujeme s celou skupinou, menšími skupinami i jednotlivými dětmi. V rámci společného tématu mohou děti získávat zkušenosti různými cestami a na rozdílné úrovni náročnosti.

Zapojujeme děti do plánování

Nasloucháme otázkám, nápadům, zkušenostem a zájmům dětí a využíváme je při plánování vzdělávací nabídky na úrovni třídy. Děti mají možnost navrhnout témata a činnosti, vyjadřovat, co je zajímavé, co by chtěly poznat, vyzkoušet nebo dále rozvíjet. Učitel jejich podněty propojuje se vzdělávacími záměry a očekávanými výsledky učení.

Flexibilně pracujeme se vzdělávacím obsahem

Flexibilní uspořádání integrovaných bloků umožňuje pedagogům reagovat na aktuální potřeby, zájmy a zkušenosti dětí. Pořadí, délka a konkrétní obsah realizovaných témat nejsou pevně časově stanoveny. Téma může být podle zájmu dětí rozvíjeno do větší hloubky, doplněno nebo může vzniknout na základě aktuální situace, otázky či zkušenosti dětí.

Přizpůsobujeme prostředí a organizaci

Prostředí třídy, dostupnost pomůcek a organizaci vzdělávání nastavujeme tak, aby podporovaly samostatnost, vlastní volbu, hru, objevování, spolupráci i možnost klidné individuální činnosti. Podle potřeb dítěte upravujeme podmínky, pomůcky, způsob zadání, organizaci činnosti i míru podpory.

Využíváme potenciál věkově smíšených tříd

Heterogenní složení tříd vytváří přirozené podmínky pro individualizaci a vzájemné učení. Děti mohou pracovat a hrát si podle svých aktuálních možností bez ohledu na věk, vzájemně se pozorovat, inspirovat, spolupracovat a pomáhat si. Učitel přitom zohledňuje individuální vývojovou úroveň jednotlivých dětí.

Poskytujeme podporu podle individuálních potřeb

Dětem, které potřebují zvýšenou podporu, stejně jako dětem s výrazným nadáním nebo zájmem v určité oblasti, vytváříme odpovídající vzdělávací příležitosti. V případě potřeby využíváme stanovená podpůrná opatření a spolupracujeme s asistentem pedagoga, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

Spolupracujeme se zákonnými zástupci

Rodinu vnímáme jako důležitého partnera při poznávání a podpoře dítěte. Sdílíme informace o jeho individuálním pokroku, potřebách a zájmech a společně hledáme vhodné způsoby podpory. Při komunikaci využíváme také diagnostické portfolio dítěte.

Individualizace jako součást každodenního vzdělávání

Individualizace není v naší mateřské škole samostatnou nebo příležitostnou činností určenou pouze dětem, které potřebují zvláštní podporu. Je přirozenou součástí každodenního vzdělávání všech dětí.

Pedagog při plánování a realizaci vzdělávání průběžně propojuje poznatky z pedagogického diagnostikování s aktuálními potřebami a zájmy dětí, vzdělávacím obsahem a vhodnými vzdělávacími strategiemi. Sleduje, jak dítě na nabízené podněty reaguje, a podle toho další nabídku a podporu upravuje.

Vzniká tak přirozený cyklus:

poznáváme dítě → plánujeme s ohledem na jeho potřeby, možnosti a zájmy → vytváříme odpovídající vzdělávací příležitosti → sledujeme jeho zkušenost a pokrok → reflektujeme a dále přizpůsobujeme vzdělávání.

Tím vytváříme podmínky, aby každé dítě mohlo postupovat svou vlastní cestou, zažívat úspěch, rozvíjet své možnosti a současně se učit žít, spolupracovat a růst společně s ostatními.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1. Pojetí vzdělávacího obsahu

Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu je uspořádán do čtyř integrovaných bloků, které vycházejí z celkové koncepce ŠVP „Společně tvoříme svět“.

Integrované bloky představují široký a flexibilní rámec vzdělávání. Nejsou časově ohraničené ani pevně přiřazené k jednotlivým obdobím školního roku. V průběhu roku se přirozeně prolínají, vzájemně doplňují a umožňují reagovat na aktuální potřeby, možnosti, zkušenosti a zájmy dětí i na dění v jejich okolí.

Vzdělávací obsah není založen na předem stanoveném sledu témat. Konkrétní témata a vzdělávací situace vznikají na úrovni jednotlivých tříd a vycházejí zejména z podnětů dětí, jejich hry, otázek, nápadů a zážitků, z aktuálních událostí, přirozeného běhu roku a prostředí, ve kterém děti žijí.

Jednotlivé integrované bloky propojují všechny vzdělávací oblasti. Ke každému bloku jsou přiřazeny očekávané výsledky učení, ke kterým jeho realizace především směřuje, a klíčové kompetence a základní gramotnosti, k jejichž rozvoji vytváří výrazné příležitosti. Jejich přiřazení není výlučné. V konkrétních vzdělávacích situacích se přirozeně propojují a mohou být rozvíjeny napříč všemi integrovanými bloky.

Obecná vzdělávací nabídka uvedená u jednotlivých bloků má orientační a inspirativní charakter. Představuje zásobník možných vzdělávacích příležitostí, nikoli povinný seznam témat či činností.

Toto pojetí odpovídá RVP PV, který chápe vzdělávací obsah jako kompaktní, vnitřně propojený celek a jeho členění do vzdělávacích oblastí jako orientační.

6.2. Jak pracujeme se vzdělávacím obsahem na úrovni třídy

Integrované bloky stanovené v ŠVP tvoří základní rámec pro plánování vzdělávání v jednotlivých třídách. Učitelé při jeho konkretizaci vycházejí z pedagogické diagnostiky, věku a individuálních možností dětí, jejich aktuálních potřeb, zkušeností a zájmů.

Témata nejsou stanovena předem. Mohou vznikat z aktuálního dění, spontánní hry, rozhovorů, otázek a nápadů dětí, jejich zážitků, pozorování nebo situací, které je zaujmou. Děti jsou přiměřeně svému věku a možnostem zapojovány do plánování a mohou ovlivňovat další směřování vzdělávací nabídky.

Učitel zachycuje podněty dětí a propojuje je s očekávanými výsledky učení, klíčovými kompetencemi a základními gramotnostmi. Při společném plánování může s dětmi hledat odpovědi například na otázky: Co už víme? Co nás zajímá? Co bychom chtěli zjistit? Jak to můžeme zjistit? Co budeme potřebovat? Koho se můžeme zeptat? Kam se můžeme podívat? Co můžeme vyzkoušet nebo vytvořit? Co jsme zjistili? Co nás zajímá dál?

Plánování je otevřené a průběžné. Učitelé sledují průběh vzdělávání a podle reakcí, potřeb a pokroku dětí vzdělávací nabídku rozvíjejí, mění, doplňují nebo ukončují. Součástí plánování je průběžná reflexe a vyhodnocování získaných zkušeností dětí a dalšího směřování vzdělávání.

6.3. Integrované bloky

6.3.1. JÁ MEZI NÁMI

Poznávám sebe a druhé

Charakteristika

Integrovaný blok podporuje dítě v poznávání sebe sama, svého těla, potřeb, možností, emocí a vlastní jedinečnosti. Vede je k postupnému osamostatňování, péči o vlastní zdraví a bezpečí, rozvoji pohybových, sebeobslužných a praktických dovedností a k vytváření pozitivního vztahu k sobě samému.

Současně dítě poznává druhé lidi a učí se být součástí společenství. Navazuje vztahy a přátelství, komunikuje, spolupracuje, vyjadřuje své potřeby a názory a učí se respektovat potřeby a názory druhých. Spolupodílí se na vytváření pravidel společného soužití, přijímá rozmanitost mezi lidmi a získává zkušenosti s řešením běžných problémových a konfliktních situací.

Blok vychází z přesvědčení, že každý člověk je jedinečný a hodnotný a svou přítomností obohacuje společný svět.

Očekávané výsledky učení, ke kterým realizace bloku směřuje:

Dítě a jeho tělo

Tělo, smysly a biologické potřeby

- Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce.
- Zachovává správné držení těla.
- Rozlišuje pomocí všech smyslů.
- Naplňuje své biologické potřeby.

Pohyb, hrubá a jemná motorika

- Zvládá základní pohybové dovednosti.
- Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Zvládá základy grafomotoriky.
- Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.
- Vyhledává příležitosti k pohybu.

Praktický život

- Zvládá sebeobsluhu.

- Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.

Fyzická zdatnost

- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.

Ochrana zdraví

- Má osvojené základní hygienické návyky.
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

Dítě a jeho psychika

Sebepojetí, autonomie a emoce

- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
- Orientuje se v základních emocích a pocitech.
- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.
- Navazuje a rozvíjí citové vazby.
- Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.
- Vyrovná se s neúspěchem.

Myšlenkové operace a procesy

- Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.

Jazyk a řeč

- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předává je ostatním.

Předmatematické představy

- Orientuje se v prostoru a rovině, rozlišuje a pojmenuje prostorové vztahy.

Dítě, ten druhý a společnost

Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti

- Poradí si v nové situaci.
- Začlenění se do skupiny.
- Přijímá různé sociální role.
- Ovlivňuje směřování společné činnosti.
- Navazuje a udržuje dětská přátelství.

Základy etikety a morální hodnoty

- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.

Svět lidí a kultury

- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
- Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.

Dítě a svět

Poznávání světa a přírody

- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.

Životní prostředí a jeho ochrana

- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.

Bezpečné chování

- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Rozpozná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti

Nejvýrazněji blok přispívá k rozvoji kompetence osobnostní a sociální (KOS) a komunikační (KKK) prostřednictvím poznávání sebe sama, vyjadřování potřeb a emocí, navazování vztahů, komunikace a spolupráce. Kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB) je rozvíjena zejména při společném vytváření a respektování pravidel. Přirozeně jsou podporovány také kompetence k podnikavosti a pracovní (KPP), k řešení problémů (KRP) a k učení (KKU).

Čtenářská gramotnost (CGR) se rozvíjí prostřednictvím rozhovorů, naslouchání, vyprávění a práce s různými formami sdělení. Matematická gramotnost (MGR) zejména při orientaci, porovnávání, třídění a řešení praktických situací.

Obecná vzdělávací nabídka

Spontánní, námětové, pohybové a kooperativní hry; činnosti zaměřené na poznávání těla, smyslů, potřeb a zdraví; sebeobslužné a praktické činnosti; situace umožňující volbu, rozhodování a přiměřenou odpovědnost; rozhovory a komunitní kruhy; hry zaměřené na poznávání a vyjadřování emocí; společné vytváření pravidel; situační a dramatické hry; činnosti podporující spolupráci, vzájemnou pomoc a respekt; aktivity zaměřené na rodinu, přátelství a společenství; výtvarné, hudební, pohybové a dramatické sebevyjádření; společná reflexe zážitků.

6.3.2. ŽIVOT V PROMĚNÁCH

Pozoruj, objevuj a pečuj

Charakteristika

Integrovaný blok vede děti k vnímání přírody jako živého a neustále se proměňujícího celku, jehož je člověk součástí. Děti prostřednictvím přímého kontaktu s prostředím pozorují, zkoumají a objevují rostliny, živočichy, přírodní materiály, počasí, proměny přírody a další jevy a děje.

Důraz je kladen na zkušenostní a badatelské učení – kladení otázek, formulování předpokladů, pozorování, experimentování, porovnávání, třídění, měření, hledání souvislostí a ověřování vlastních zjištění.

Blok současně podporuje citlivý a odpovědný vztah k životnímu prostředí, respekt k různým formám života a vytváření základů udržitelného jednání.

Očekávané výsledky učení, ke kterým realizace bloku směřuje:

Dítě a jeho tělo

Tělo, smysly a biologické potřeby

- Rozlišuje pomocí všech smyslů.

Pohyb, hrubá a jemná motorika

- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost.
- Vyhledává příležitosti k pohybu.

Praktický život

- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.

Fyzická zdatnost

- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- Překonává fyzické překážky.

Ochrana zdraví

- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

Dítě a jeho psychika

Myšlenkové operace a procesy

- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
- Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.

Jazyk a řeč

- Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předá je ostatním.

Předmatické představy

- Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování.

Dítě, ten druhý a společnost

Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti

- Ovlivňuje směřování společné činnosti.

Základy etikety a morální hodnoty

- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.

Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

Dítě a svět

Poznávání světa a přírody

- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.
- Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.

Životní prostředí a jeho ochrana

- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- Respektuje různé formy života.

Bezpečné chování

- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Rozzná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti

Blok výrazně rozvíjí kompetenci k učení (KKU) a k řešení problémů (KRP) prostřednictvím pozorování, experimentování, kladení otázek a hledání řešení. Kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB) je rozvíjena péčí o přírodu a prostředí. Přirozeně jsou podporovány také kompetence k podnikavosti a pracovní (KPP), komunikační (KKK) a digitální (KDI).

Výrazné postavení má matematická gramotnost (MGR) při třídění, porovnávání, práci s počtem, měření, pravidelnostmi a vztahy. Čtenářská gramotnost (CGR) se rozvíjí při získávání, sdílení a interpretaci informací.

Obecná vzdělávací nabídka

Pobyt a volná hra v přírodě; vycházky a výpravy; pozorování přírody; badatelské otázky; jednoduché pokusy a experimenty; formulování a ověřování předpokladů; sběr, třídění a zkoumání přírodnin; měření, vážení, odhadování a počítání; dlouhodobé pozorování změn; pěstitelské činnosti; péče o živé organismy; práce s přírodními materiály; využívání knih, atlasů a dalších informačních zdrojů; praktická péče o prostředí; pohybové a smyslové hry v přírodě; tvořivé zachycování objevů; společná reflexe zjištění.

6.3.3. PŘÍBĚHY, KTERÉ NÁS SPOJUJÍ

Naslouchám, prožívám a tvořím

Charakteristika

Integrovaný blok otevírá dětem svět příběhů, pohádek, knih, poezie, písní, tradic, svátků, zvyků a kulturních hodnot. Prostřednictvím vyprávění, předčítání, dramatizace, hudby, pohybu a tvořivých činností děti rozvíjejí jazyk, řeč, představivost, fantazii a předčtenářské dovednosti.

Příběhy jsou prostředkem k poznávání lidských vztahů, emocí a hodnot. Dítě může prostřednictvím jednání postav přemýšlet o přátelství, pomoci, odvaze, spravedlnosti, laskavosti, odpovědnosti a důsledcích vlastního jednání.

Významnou součástí jsou tradice, svátky a společné slavnosti rodiny, mateřské školy, obce a regionu, které podporují kulturní povědomí a pocit sounáležitosti.

Očekávané výsledky učení, ke kterým realizace bloku směřuje:

Dítě a jeho tělo

Pohyb, hrubá a jemná motorika

- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Zvládá základy grafomotoriky.
- Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
- Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.

Praktický život

- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami.

Dítě a jeho psychika

Sebepojetí, autonomie a emoce

- Orientuje se v základních emocích a pocitech.
- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.
- Navazuje a rozvíjí citové vazby.
- Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.

Myšlenkové operace a procesy

- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.

Představivost, fantazie, tvořivost

- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.

Jazyk a řeč

- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.

- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.
- Rozpozná rým, rytmitizuje.
- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předá je ostatním.
- Rozliší český jazyk od jiných jazyků.

Předčtenářské dovednosti

- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.

Předmatematické představy

- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.

Dítě, ten druhý a společnost

Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti

- Začlenění se do skupiny.
- Přijímá různé sociální role.
- Ovlivňuje směřování společné činnosti.
- Navazuje a udržuje dětská přátelství.

Základy etikety a morální hodnoty

- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.

Svět lidí a kultury

- Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.

Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

Dítě a svět

Poznávání světa a přírody

- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.

Životní prostředí a jeho ochrana

- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti

Nejvýrazněji jsou rozvíjeny kompetence kulturní (KKT) a komunikační (KKK) prostřednictvím literatury, příběhů, tradic, hudby, dramatizace a vlastní tvorby. Kompetence osobnostní a sociální (KOS) se rozvíjí prostřednictvím emocí, vztahů a jednání postav. Blok přispívá také k rozvoji kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB), k učení (KKU) a k podnikavosti a pracovní (KPP).

Zásadní postavení má čtenářská gramotnost (CGR). Matematická gramotnost (MGR) se přirozeně rozvíjí prostřednictvím rytmu, posloupnosti, časového uspořádání, pravidelností a matematických situací obsažených v příbězích, písních a hrách.

Obecná vzdělávací nabídka

Předčítání a společné čtenářské chvíle; volný přístup ke kvalitní dětské literatuře; pohádky, příběhy, poezie, pověsti a legendy; vyprávění vlastních zážitků; dokončování a dotváření příběhů; rozhovory o ději a jednání postav; dramatizace a loutkové hry; říkadla, hádanky, slovní hry, rytmizace a práce s rýmem; zpěv a hudebně-pohybové činnosti; výtvarné a prostorové vyjádření příběhů; společná tvorba knih a obrazových příběhů; práce se symboly a obrazem; návštěvy knihovny, divadla, výstav a dalších kulturních míst; poznávání tradic rodiny, obce a regionu; společné prožívání svátků, slavností a rituálů; zapojování dětí do jejich přípravy; poznávání kulturní rozmanitosti; reflexe literárních, kulturních a společných zážitků.

6.3.4. SVĚT ZA NAŠIMI DVEŘMI

Poznávám, zkoumám a objevuji

Charakteristika

Integrovaný blok postupně rozšiřuje dětské poznávání od nejbližšího prostředí mateřské školy a obce k širšímu světu. Děti poznávají místa, lidi, povolání, instituce, dopravu, stavby, materiály, techniku a technologie, se kterými se setkávají v každodenním životě.

Prostřednictvím vycházek, výprav, návštěv, exkurzí, pozorování, praktických činností, konstrukčních her a experimentování získávají zkušenosti se skutečným světem a propojují nové poznatky s tím, co již znají.

Blok otevírá prostor k poznávání různých míst, kultur, jazyků a způsobů života a postupně rozšiřuje dětskou představu od místa, kde žijí, přes naši zemi a svět až k planetě Zemi a vesmíru. Významnou součástí je bezpečné a odpovědné chování v běžném životě, dopravě i při využívání technologií.

Očekávané výsledky učení, ke kterým realizace bloku směřuje:

Dítě a jeho tělo

Pohyb, hrubá a jemná motorika

- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost.
- Vyhledává příležitosti k pohybu.

Praktický život

- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.

Fyzická zdatnost

- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- Překonává fyzické překážky.

Ochrana zdraví

- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

Dítě a jeho psychika

Sebepojetí, autonomie a emoce

- Vyrovná se s neúspěchem.

Myšlenkové operace a procesy

- Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.

Představivost, fantazie, tvořivost

- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.

Jazyk a řeč

- Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.
- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předá je ostatním.
- Rozliší český jazyk od jiných jazyků.

Předčtenářské dovednosti

- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.

Předmatematické představy

- Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
- Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.
- Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování.

Dítě, ten druhý a společnost

Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti

- Poradí si v nové situaci.

- Přijímá různé sociální role.
- Ovlivňuje směřování společné činnosti.

Základy etikety a morální hodnoty

- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.

Svět lidí a kultury

- Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
- Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.

Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

Dítě a svět

Poznávání světa a přírody

- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.

Životní prostředí a jeho ochrana

- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.

Bezpečné chování

- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti

Výrazně jsou rozvíjeny kompetence k učení (KKU) a k řešení problémů (KRP) při poznávání, experimentování a řešení praktických situací. Kompetence komunikační (KKK) podporuje získávání a sdílení informací, kompetence k podnikavosti a pracovní (KPP) vlastní nápady a praktické činnosti a kompetence k občanství a udržitelnosti (KOB) vztah k místu a společnosti. Přirozeně se rozvíjejí také kompetence kulturní (KKT) a digitální (KDI).

Matematická gramotnost (MGR) se uplatňuje při orientaci, konstrukci, práci s počtem, množstvím, tvary a měřením. Čtenářská gramotnost (CGR) při práci s knihami, obrazy, mapami, symboly, značkami, piktogramy a dalšími zdroji informací.

Obecná vzdělávací nabídka

Vycházky, výpravy, návštěvy a exkurze; pozorování života v obci a okolí mateřské školy; setkávání s lidmi různých profesí; námětové hry vycházející ze skutečného života; konstrukční a technické hry; stavění podle vlastních návrhů i jednoduchých předloh; práce s různými materiály, nástroji a pomůckami; pokusy a experimentování; řešení praktických problémových situací; orientace v prostoru; práce s jednoduchým plánem, mapou, značkou, symbolem a

piktogramem; poznávání dopravního prostředí a praktický nácvik bezpečného pohybu; poznávání místa a země, ve které děti žijí; seznamování s různými místy, kulturami, jazyky a způsoby života; práce s knihami, mapami, globem, obrazovým materiálem a dalšími zdroji; smysluplné využívání digitálních technologií; činnosti rozvíjející informatické a algoritmické myšlení; společné plánování výprav, návštěv a dalších aktivit; prezentace a sdílení dětských objevů a zkušeností.

Společné vymezení integrovaných bloků

Všechny integrované bloky jsou otevřené, vzájemně prostupné a využitelné v průběhu celého školního roku. Jejich realizace vychází z konkrétní skupiny dětí, jejich potřeb, možností, zájmů a aktuálních vzdělávacích příležitostí.

Přiřazené očekávané výsledky učení vyjadřují hlavní směřování jednotlivých integrovaných bloků a nepředstavují uzavřený výčet. Vzhledem k integrovanému pojetí předškolního vzdělávání mohou být v konkrétních vzdělávacích situacích přirozeně rozvíjeny také další očekávané výsledky učení. Stejný očekávaný výsledek učení může být rozvíjen opakovaně, v různých integrovaných blocích, situacích a souvislostech.

Smyslem plánování není postupně „splnit“ jednotlivá témata nebo očekávané výsledky učení, ale vytvářet smysluplné vzdělávací situace, ve kterých děti mohou prožívat, objevovat, zkoumat, ptát se, experimentovat, tvořit, spolupracovat, rozhodovat se a hledat vlastní řešení.

Učitel při plánování sleduje, ke kterým očekávaným výsledkům učení vzdělávání směřuje, jaké klíčové kompetence a základní gramotnosti jsou rozvíjeny a jak vzdělávací nabídka odpovídá aktuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí.

6.4. Další projekty a programy

Vzdělávací obsah mateřské školy je průběžně obohacován o dlouhodobé projekty, programy a spolupráci s dalšími institucemi. Tyto aktivity nejsou samostatnou částí vzdělávání, ale přirozeně se propojují s integrovanými bloky, aktuálními tématy, zájmy dětí a očekávanými výsledky učení.

Mezi pravidelně využívané projekty a programy patří:

- Se Sokolem do života – program podporující přirozený pohyb, pohybové dovednosti, obratnost, samostatnost a pozitivní vztah dětí k pohybovým aktivitám.
- Mezi námi – mezigenerační spolupráce, v jejímž rámci mateřskou školu navštěvuje čtecí babička a děti se setkávají také s obyvateli Domova pro seniory v Nové Říši. Program podporuje vzájemné porozumění, respekt, vztahy mezi generacemi, komunikaci a společné prožitky.
- Předškolácké skupinky – dlouhodobá spolupráce mateřské a základní školy zaměřená na podporu plynulého přechodu dětí do základního vzdělávání. Budoucí prvňáci se v průběhu školního roku opakovaně seznamují s prostředím základní školy, pedagogy, způsobem práce a školním prostředím.

- Spolupráce s MAS Telč a zapojení do MAP – mateřská škola využívá vzdělávací nabídku, odborné programy a možnosti podpory, které přispívají k rozvoji školy a zkvalitňování vzdělávání. V rámci této spolupráce je využívána také možnost logopedické depistáže.
- Preventivní a podpůrné programy – podle aktuální nabídky využíváme například možnost preventivního vyšetření zraku prostřednictvím společnosti Prima Visus.

Vzdělávání dále obohacujeme spoluprací s místními a regionálními institucemi a účastí na kulturních, výtvarných a komunitních aktivitách. Patří mezi ně například návštěvy knihovny v Nové Říši, zapojování do výtvarných soutěží organizovaných DDM Telč, návštěvy místních kulturních a duchovních památek a seznamování s tradicemi a životem obce, například při návštěvě betléma v kostele sv. Petra a Pavla v období svátku Tří králů.

Konkrétní podoba, četnost a rozsah jednotlivých projektů a programů se mohou měnit podle aktuální nabídky, potřeb dětí, možností školy a spolupracujících institucí. Vždy je využíváme tak, aby přirozeně podporovaly cíle našeho ŠVP „Společně tvoříme svět“, rozvoj klíčových kompetencí, základních gramotností a očekávaných výsledků učení.

7. PLÁN AUTOEVALUACE

Autoevaluaci vnímáme jako systematický a průběžný proces hodnocení vlastní práce mateřské školy, jehož smyslem je získávat informace o kvalitě vzdělávání, podmínkách, ve kterých probíhá, a o naplňování cílů školního vzdělávacího programu.

Cílem autoevaluace není pouze popsat současný stav, ale především pojmenovat silné stránky, odhalovat oblasti potřebující další rozvoj a přijímat konkrétní opatření ke zkvalitňování vzdělávání.

Autoevaluace probíhá v cyklu:

sběr informací → jejich analýza a vyhodnocení → pojmenování silných stránek a oblastí pro rozvoj → stanovení opatření → jejich realizace → následná reflexe.

Na autoevaluaci se podle jednotlivých oblastí podílejí ředitel školy, zástupce ředitele pro mateřskou školu, učitelky, asistent pedagoga, další pracovníci školy a prostřednictvím zpětné vazby také zákonní zástupci.

7.1. Oblasti, cíle a systém autoevaluace

Oblast autoevaluace	Cíl autoevaluace	Kritéria / evaluační otázky	Metody a nástroje	Termín / frekvence	Odpovědnost
1. Podmínky vzdělávání	Zjišťovat, zda vytváříme podmínky podporující bezpečí, pohodu, zdraví, samostatnost, učení a individuální potřeby všech dětí.	Cítí se děti bezpečně, přijímaně a respektovaně? Respektujeme jejich individuální potřeby a tempo? Podporuje prostředí samostatnost, volbu, hru, pohyb, tvořivost a objevování? Je organizace dne pružná a funkční? Jsou odpovídajícím způsobem zajištěny životospráva, odpočinek a pobyt venku? Funguje partnerská spolupráce s rodinami? Vytváří vedení podmínky pro spolupráci a profesní rozvoj pedagogického týmu?	pozorování, rozhovory, pedagogické a provozní porady, hospitační činnost, sebereflexe pracovníků, dotazníky a ankety pro rodiče, kontrola prostředí a vybavení, společná závěrečná evaluace	průběžně; dle potřeby; komplexně 1× ročně	ředitel školy, zástupce ředitele pro MŠ, učitelky, asistent pedagoga, provozní pracovníci dle hodnocené oblasti
2. Průběh vzdělávání	Vyhodnocovat kvalitu vzdělávacího procesu a způsob, jakým jsou naplňovány principy ŠVP „Společně tvoříme svět“.	Má spontánní hra a vlastní aktivita dítěte dostatečný prostor? Převažují vhodně spontánní a nepřímo řízené činnosti nad přímo řízenými? Využíváme pestré vzdělávací strategie? Mají děti možnost volby, rozhodování, objevování,	průběžná reflexe pedagogů, pozorování, třídní plánování a jeho vyhodnocování, konzultace pedagogů, hospitace a vzájemné následky, pedagogické rady,	průběžně; po ukončení tématu nebo významnější části vzdělávání; pololetně; souhrnně 1× ročně	učitelky, asistent pedagoga ve spolupráci s učitelem, zástupce ředitele pro MŠ

Oblast autoevaluace	Cíl autoevaluace	Kritéria / evaluační otázky	Metody a nástroje	Termín / frekvence	Odpovědnost
		experimentování a hledání vlastních řešení? Zapojujeme děti do plánování? Využíváme formativní přístup a práci s chybou? Promítají se poznatky z pedagogického diagnostikování do plánování? Daří se vzdělávání individualizovat?	sebehodnocení pedagoga, reflexe s dětmi		
3. Výsledky vzdělávání	Sledovat individuální pokroky dětí a současně vyhodnocovat, zda jim vytváříme dostatečné a vyvážené příležitosti k rozvoji očekávaných výsledků učení, klíčových kompetencí a základních gramotností.	Jaké individuální pokroky dítě dosahuje? Jaké jsou jeho silné stránky, zájmy a potřeby? Odpovídá další vzdělávací nabídka diagnostickým zjištěním? Vytváříme dostatek příležitostí k rozvoji OVU vzdělávacích oblastí? Vytváříme vyvážené příležitosti k rozvoji klíčových kompetencí, čtenářské a matematické gramotnosti? Kterým OVU jsme se věnovali přirozeně často a které potřebují větší pozornost v dalším plánování?	pedagogické diagnostikování, diagnostické záznamy, diagnostické portfolio dítěte, pozorování, rozhovory s dítětem, analýza dětských činností a výtvorů, konzultace pedagogů, konzultace se zákonnými zástupci, reflexe vzdělávací nabídky ve vztahu k OVU	pedagogické diagnostikování průběžně; vyhodnocení pokroku dle nastaveného systému MŠ; reflexe OVU, kompetencí a gramotností průběžně a pololetně; souhrnně na konci školního roku	učitelky, zástupce ředitele pro MŠ, asistent pedagoga v rozsahu své pedagogické podpory

Oblast autoevaluace	Cíl autoevaluace	Kritéria / evaluační otázky	Metody a nástroje	Termín / frekvence	Odpovědnost
4. Naplňování a funkčnost ŠVP	Ověřovat, zda je ŠVP živým, srozumitelným a prakticky využitelným dokumentem, který odpovídá skutečné práci mateřské školy a potřebám dětí.	Daří se naplňovat vizi a cíle programu „Společně tvoříme svět“? Promítá se do vzdělávání respekt k jedinečnosti dítěte, učení prožitkem, společné učení a poznávání světa kolem nás? Jsou čtyři integrované bloky dostatečně flexibilní a funkční? Umožňují reagovat na otázky, zájmy, potřeby a zkušenosti dětí? Jsou vzdělávací strategie v praxi využitelné? Je systém diagnostikování a individualizace funkční? Jsou projekty a programy smysluplně propojeny se vzdělávacím obsahem? Potřebuje některá část ŠVP aktualizaci nebo úpravu?	společná reflexe pedagogického týmu, pedagogické rady, analýza třídního plánování, zkušenosti z realizace integrovaných bloků, hospitace, sebehodnocení pedagogů, zpětná vazba rodičů, SWOT analýza nebo myšlenková mapa, výsledky externího hodnocení	průběžně podle potřeby; komplexně 1× ročně na konci školního roku	ředitel školy, zástupce ředitele pro MŠ, pedagogický tým

7.2. Reflexe vzdělávacího obsahu na úrovni třídy

Učitelky průběžně reflektují realizovanou vzdělávací nabídku a její návaznost na flexibilní integrované bloky. Hodnocení není založeno na „splnění tématu“, ale na posouzení kvality vytvořených vzdělávacích příležitostí, zájmu a aktivity dětí, jejich zkušeností a dalšího možného směřování vzdělávání.

Při reflexi se zaměřujeme zejména na otázky:

- Co děti zaujalo a do čeho se aktivně zapojovaly?
- Jaké otázky, nápady a zkušenosti děti přinesly?
- Jaké příležitosti k učení jsme vytvořili?
- Ke kterým očekávaným výsledkům učení vzdělávání směřovalo?
- Jaké vzdělávací strategie se osvědčily?
- Dařilo se respektovat individuální potřeby, možnosti a zájmy dětí?
- Jak děti ovlivňovaly průběh a další směřování tématu?
- Co se podařilo a co bychom příště změnili?
- Jaké nové otázky nebo náměty vznikly pro další plánování?

Závěry reflexe se stávají podkladem pro další plánování na úrovni třídy.

7.3. Reflexe klíčových kompetencí a základních gramotností

Klíčové kompetence a základní gramotnosti nevnímáme jako položky určené k mechanickému odškrtnutí ani jako normu, podle které by byly děti vzájemně porovnávány.

Pedagogický tým sleduje především, zda vzdělávací prostředí, používané strategie a vzdělávací nabídka vytvářejí dostatečně pestré příležitosti k jejich rozvoji.

Pro tento účel využíváme pracovní přehled očekávaných výsledků učení klíčových kompetencí, čtenářské a matematické gramotnosti. Pedagogové průběžně zaznamenávají, prostřednictvím jakých témat, situací a činností jednotlivé OVU podporovali, a společně reflektují:

- ke kterým OVU vytváříme příležitosti pravidelně a přirozeně;
- které se v našem vzdělávání objevují méně;
- které vzdělávací strategie jejich rozvoj podporují;
- jaké konkrétní situace a zkušenosti dětem nabízíme;
- na které oblasti chceme v dalším období zaměřit větší pozornost.

Výsledky této reflexe jsou využívány při dalším plánování vzdělávací nabídky a přispívají k její dlouhodobé vyváženosti.

7.4. Sebereflexe a profesní učení pedagogů

Sebereflexi vnímáme jako přirozenou součást pedagogické práce a profesního rozvoje. Pedagogové průběžně přemýšlejí o účinnosti svých vzdělávacích postupů, vztahu k dětem, způsobu komunikace, individualizaci, využívání vzdělávacích strategií i o tom, jak reagují na potřeby a podněty dětí.

Sebereflexe probíhá individuálně i společně prostřednictvím rozhovorů, konzultací, pedagogických rad, hospitací, vzájemných náslechů a společného sdílení zkušeností.

Závěrečná společná evaluace pedagogického týmu probíhá 1× ročně na konci školního roku. Může být realizována například formou společné myšlenkové mapy, řízené diskuse, SWOT analýzy nebo jiného vhodného nástroje. Zaměřuje se na silné stránky uplynulého období, oblasti pro další rozvoj a stanovení priorit pro následující školní rok.

7.5. Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery

Zpětná vazba zákonných zástupců je jedním ze zdrojů autoevaluace mateřské školy. Získáváme ji prostřednictvím každodenní komunikace, individuálních konzultací, třídních setkání, anket a evaluačních dotazníků.

Sledujeme zejména spokojenost se vzájemnou komunikací a informovaností, spolupráci při podpoře dítěte, možnosti zapojení rodiny do života mateřské školy a podněty rodičů k dalšímu rozvoji.

Při autoevaluaci využíváme také zkušenosti ze spolupráce se základní školou, zřizovatelem, školskými poradenskými zařízeními a dalšími partnery školy. V relevantních oblastech zohledňujeme také závěry externího hodnocení školy.

7.6. Odpovědnost za autoevaluaci

Za celkový systém řízení a hodnocení školy odpovídá ředitel Základní školy a Mateřské školy Nová Říše.

Zástupce ředitele pro mateřskou školu koordinuje autoevaluační proces na úrovni MŠ, vyhodnocuje jeho závěry společně s pedagogickým týmem, realizuje hospitační a kontrolní činnost a využívá získaná zjištění při plánování dalšího rozvoje mateřské školy.

Učitelky průběžně reflektují vzdělávání na úrovni třídy, vedou pedagogické diagnostikování a diagnostická portfolia, vyhodnocují vzdělávací nabídku a její návaznost na OVU, reflektují vlastní pedagogickou práci a společně plánují další postup.

Asistent pedagoga se na autoevaluaci podílí zejména prostřednictvím reflexe poskytované podpory, sdílení pedagogických postřehů s učiteli a hodnocení svého působení v pedagogickém týmu.

Provozní pracovníci se podle své pracovní náplně zapojují zejména do hodnocení věcných, organizačních a životosprávných podmínek.

Zákonní zástupci a další partneři školy poskytují zpětnou vazbu v oblastech, které se týkají vzájemné spolupráce a fungování mateřské školy.

7.7. Využití výsledků autoevaluace

Výsledkem autoevaluace není pouze hodnocení již uskutečněné práce. Zjištění jsou využívána k dalšímu plánování a systematickému zkvalitňování předškolního vzdělávání.

Na základě výsledků autoevaluace:

- upravujeme vzdělávací nabídku a způsob plánování na úrovni tříd;
- hledáme vhodnější vzdělávací strategie a možnosti individualizace;
- vytváříme podmínky pro další profesní rozvoj pedagogů;
- plánujeme změny ve věcných, psychosociálních, organizačních a dalších podmínkách;
- stanovujeme priority dalšího rozvoje mateřské školy;
- vyhodnocujeme funkčnost integrovaných bloků, projektů a programů;
- podle potřeby aktualizujeme ŠVP.

Autoevaluace tak uzavírá a současně znovu otevírá proces vzdělávání:

plánujeme → realizujeme → pozorujeme a vyhodnocujeme → reflektujeme → přijímáme opatření → znovu plánujeme.

Tento cyklus nám umožňuje průběžně reagovat na potřeby dětí, pedagogického týmu i mateřské školy a naplňovat vizi našeho vzdělávacího programu „Společně tvoříme svět“.

Použité zdroje a literatura

Kurikulární a metodické dokumenty

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.* Praha: Národní pedagogický institut České republiky, 2024.

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání: metodická podpora.* [online]. Praha: Národní pedagogický institut České republiky, 2026 [cit. 2026-08-26].

Odborná literatura

EDER, Margot, Eva MUROŇOVÁ a Tomáš Cyril HAVEL. *Aby malé bylo velké: náboženská výchova předškolních dětí v mateřských školách a ve farnostech.* Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-86953-23-6.

KOŽELUHOVÁ, Eva, Miroslava ŠKARDOVÁ a Barbora LOUDOVÁ STRALCZYNSKÁ. *Plánování v mateřské škole: cesta od RVP PV k denní přípravě učitele.* Praha: Raabe, 2025. ISBN 978-80-7496-492-3.

KREJČOVÁ, Věra, Jana KARGEROVÁ a Zora SYSLOVÁ. *Individualizace v mateřské škole.* Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0812-9.

MONTESSORI, Maria. *Absorbující mysl: vývoj a výchova dětí od narození do šesti let.* Praha: Portál.

OPRAVILOVÁ, Eva. *Předškolní pedagogika.* Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5107-8.

SVOBODOVÁ, Eva, Eva ŠMELOVÁ, Hana ŠVEJDOVÁ a Alena VÁCHOVÁ. *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program.* Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-774-9.

SVOBODOVÁ, Eva a Hana ŠVEJDOVÁ. *Metody dramatické výchovy v mateřské škole.* Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0020-8.

SVOBODOVÁ, Eva a Miluše VÍTEČKOVÁ, ed. *Osobnost předškolního pedagoga: sebereflexe, sociální kompetence a jejich rozvíjení.* Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1243-0.

SYSLOVÁ, Zora, Jana KRATOCHVÍLOVÁ a Táňa FIKAROVÁ. *Pedagogická diagnostika v MŠ: práce s portfoliem dítěte.* Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1324-6.

SYSLOVÁ, Zora, Radmila BURKOVIČOVÁ, Jana KROPÁČKOVÁ, Kateřina ŠILHÁNOVÁ a Lucie ŠTĚPÁNKOVÁ. *Didaktika mateřské školy.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-276-6.

VÁGNEROVÁ, Marie a Lidka LISÁ. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání.* 3., přepracované a doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4961-0.